

## Η ανηθικότητα ως πολιτική Του Παντελή Καφή

Πριν από λίγες ημέρες βρέθηκα σε ένα ταβερνάκι στην Πάρο για τον γάμο ενός φίλου που εγκατέλειψε την Αθήνα. Εχοντας διαβάσει τόσα και τόσα για την- μη- απαγόρευση του καπνίσματος ήμουν προετοιμασμένος για τα χειρότερα. Φανταστείτε την έκπληξή μου λοιπόν όταν στο διπλανό τραπέζι μια παρέα από δύο νεαρά ζευγάρια, στη μέση του γεύματός τους, πήραν τα ποτήρια τους και βγήκαν έξω να καπνίσουν. Δεν μας ρώτησαν αν θα μας ενοχλούσε να καπνίσουν, όπως θα μπορούσαν μια και ήμασταν οι μόνοι άλλοι θαμώνες. Απλώς βγήκαν έξω. Είχαν το ήθος και την ευπρέπεια να θεωρήσουν ότι είναι προτιμότερη μια μικρή ταλαιπωρία εκ μέρους τους από το να μας επιβάλουν τον καπνό τους. Εκείνη τη στιγμή αισθάνθηκα ότι αν όλοι δείχναμε ανάλογη ευπρέπεια τότε όλες αυτές οι υποκριτικές συζητήσεις για το αν και πώς θα εφαρμοστεί ο νόμος θα ήταν περιττές. Θα τον εφαρμόζαμε μόνοι μας σαν πολιτισμένοι άνθρωποι.

Παραδόξως το ίδιο θα ίσχυε και με τον νόμο για το μαύρο πολιτικό χρήμα. Αν οι πολιτικοί μας είχαν το ήθος ή τη στοιχειώδη ευπρέπεια να αρνηθούν να παραβιάσουν την εκλογική νομοθεσία τότε όλη αυτή η συζήτηση για το «πόθεν έσχες» και τις παραγραφές θα ήταν - επίσης- περιττή.

Δεν ακούγεται ρεαλιστικό πράγματι. Εκείνο που έχει σημασία να καταλάβουμε ωστόσο είναι ότι δεν έχουμε εκ προοιμίου ανήθικους και κλέφτες πολιτικούς αλλά ότι λειτουργούν σε ένα πλαίσιο θεσμοθετημένης υποκρισίας όπου αν κάποιος π.χ. ξοδέψει μόνο όσα προβλέπει ο νόμος θα θεωρηθεί κορόιδο. Αστε που κατά πάσα πιθανότητα δεν θα εκλεγεί.

Αυτό το γνωρίζουν όλοι- πρωθυπουργοί, αρχηγοί, βουλευτές και στελέχη. Οπως γνωρίζουν ότι όλα τα κόμματα, και όχι μόνο τα δύο μεγάλα, χρηματοδοτούνται από λογής λογής υποστηρικτές που κανείς ποτέ δεν μαθαίνει. Τα χρήματα από τη Siemens που πήρε το ΠαΣοΚ δεν είναι παρά η κορυφή του παγόβουνου, η ορατή πλευρά μιας πολύ διαδεδομένης πρακτικής.

Το ότι κανείς βουλευτής δεν έχει βρει ποτέ το θάρρος να βγει ανοικτά- που σημαίνει συγκεκριμένα αλλά και με προσωπική ανάληψη της ευθύνης που του αναλογεί- να τα πει όλα αυτά οφείλεται στο ότι έχει επικρατήσει ένας δικαιολογητικός πολιτικός λόγος (κάτι σαν ο σκοπός αγιάζει τα μέσα) στο πλαίσιο του οποίου έννοιες όπως ηθικό χρέος ακούγονται ως ανέκδοτο.

Το τρομακτικό είναι ότι η ίδια ακριβώς λογική επεκτείνεται τώρα σε ολόκληρη την κοινωνία. Γιατί βέβαια το κίνημα π.χ. του «δεν πληρώνω» δεν είναι τίποτε άλλο παρά ο αντικατοπτρισμός της ίδιας συμπεριφοράς: η αναίρεση δηλαδή της προσωπικής μας ευθύνης για σεβασμό στον νόμο με την κάλυψη μιας δικαιολογητικής ιδεολογικής πλατφόρμας, σύμφωνα με την οποία το κόστος της κρίσης πρέπει να το πληρώσουν οι «άλλοι».

Το σοβαρό δεν είναι το αυτονόητο ότι μια τέτοια στάση πλήττει τον κατ' εξοχήν φορέα κοινωνικής αλληλεγγύης που είναι το κράτος ή ότι μπορεί να οδηγήσει σε συνθήκες πολιτικής και οικονομικής αστάθειας με απρόβλεπτες συνέπειες.

Εκείνο που περισσότερο θα έπρεπε να μας ανησυχεί είναι η ευκολία με την οποία δίνουμε άφεση στον εαυτό μας, τον απαλλάσσουμε από τις πιο βασικές υποχρεώσεις πολιτισμένης συνύπαρξης.

Η ψευδαισθηση τελικώς ότι υπάρχουν μαγικές πολιτικές λύσεις, ανεξάρτητες από την ατομική ευθύνη και τη συμπεριφορά των πολιτών.

*Πηγή: Το Βήμα / 13-2-11*